

4. 9. 2000

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

ZÁKLADNÍ ZMĚNY OBČANSKÉHO SOUDNÍHO ŘÁDU účinné od 1. ledna 2001 - díl I.

Zákon č. [99/1963](#) Sb. občanský soudní řád, byl výrazně změněn zákonem č. [30/2000](#) Sb., který nabývá účinnosti k 1. lednu 2001

ZÁKLADNÍ ZMĚNY OBČANSKÉHO SOUDNÍHO ŘÁDU
(podle zákona č. [30/2000](#) Sb., účinného od 1. ledna 2001)

Zákon č. [99/1963](#) Sb. občanský soudní řád (dále jen "Zákon"), byl výrazně změněn zákonem č. [30/2000](#) Sb., který nabývá účinnosti k 1. lednu 2001 (dále jen "Novela"). Zákon č. [30/2000](#) Sb. značně mění původní text Zákona, důvodem jeho vydání je postupná příprava na rekodifikaci civilního procesu. S ohledem na obtížnost náhlé zásadní změny, byl zvolen postup postupné přípravy rekodifikace. Základním cílem kroků, směřujících k rekodifikaci, je zejména přiblížit civilní proces současnému evropskému pohledu, hlavně pak odstranění průtahů a zrychlení soudního procesu.

1. OBECNÁ USTANOVENÍ

1.1. Základní ustanovení

Zákon obsahuje změny ve formulacích a jiné drobné úpravy, jejichž cílem je odstranit nejasnosti a definovat obsahovou náplň občanského soudního řízení, tak aby odpovídala obsahu občanského soudního řádu, tak jak byl v průběhu času novelizován.

1.2. Soudy a příslušnost

1.2.1. Příslušnost, vyloučení soudce

1. Zákon upravuje a částečně zpřesňuje věcnou příslušnost soudů, je přepracován § 9 občanského soudního řádu, který obsahuje výčet věcí s uvedením věcné příslušnosti soudů. V Zákoně je vložen nový § 9a, upravující věcnou příslušnost soudu ve věci, kde si některý z účastníků činí nárok na věc nebo právo, o kterém probíhá spor mezi jinými subjekty u jiného soudu (je nově upraveno v § 91a Zákona). Věcná příslušnost se podle § 9a řídí tím, který soud je ve věci podle § 91a Zákona příslušný ve věci v prvním stupni

2. Zákon rovněž podrobněji upravuje postup při námitce podjatosti soudce, je upravena povinnost soudu a práva účastníka při vyřizování námítky podjatosti. Zákonem popsáný postup se neomezuje pouze na soudce, ale řeší i postup při vyloučení notáře, jiného zaměstnance soudu, znalce, nebo tlumočníka.

1.2.2. Jednání za účastníka

1. Oproti původní úpravě se upřesňuje okruh osob, oprávněných jednat za právnickou osobu či za

obec. V původní úpravě byl okruh účastníků, oprávněných jednat za právnickou osobu vymezen obecně na statutární orgány a jiné osoby, které prokážou, že jsou za právnickou osobu oprávněny jednat. V Novele je výčet osob podrobně specifikován, ze zákona tak tedy může jednat jménem právnické osoby přímo i vedoucí odštěpného závodu či organizační složky, jsou-li tento odštěpný závod či organizační složka zapsány do obchodního rejstříku. Jménem právnické osoby také může přímo ze zákona jednat i prokurista. Tyto zásahy však neznamenají rozšíření rozsahu osob oprávněných jednat jménem právnické osoby, jedná se pouze o podrobnější formulaci a výslovné uvedení oprávněných osob, jejichž oprávnění bylo do současné doby dovozováno. Kromě pozitivního vymezení je v Novele obsaženo i vymezení negativní, obsahující výčet osob, které nemohou jednat jménem právnické osoby. V Zákoně je také odkaz o nepoužití uvedeného ustanovení, stanoví-li tak zvláštní zákon.

2. Do Zákona jsou nově vložena ustanovení, upravující jednání za státní orgán, obec a vyšší územněsprávní celek, ustanovení je obecné, odkazuje na osoby, oprávněné na základě zvláštního zákona, popřípadě na osoby, které jsou zaměstnanci státního orgánu nebo obce či vyššího územně správního celku, v podrobnostech je pak odkazováno na ustanovení, upravující jednání jménem právnické osoby.

3. Podrobněji je specifikováno jednání na základě plné moci, mimo jiné je v Novele i zmíněna plná moc jen pro některé úkony, na základě které lze provádět pouze úkony v ní výslovně uvedené, žádné jiné.

4. Nově je do Zákona vloženo ustanovení § 32 (dříve zde ustanovení tohoto čísla bylo, později bylo zrušeno), nazvané společné ustanovení. Toto ustanovení upravuje povinnost účastníka, doložit svoje oprávnění ve věci jednat při prvním úkonu ve věci a konstatuje nemožnost zastoupení účastníka subjektem, jehož zájmy by byly v rozporu se zájmy účastníka. Je upraveno také oprávnění Státního zastupitelství, vstoupit do zahájeného řízení, Novela obsahuje taxativní výčet věcí, ve kterých je oprávněno Státní zastupitelství do řízení vstoupit, mimo jiné se jedná i o věci obchodního rejstříku, rejstříku obecně prospěšných společností, nadačního rejstříku a ve věci některých jiných otázek obchodních společností, družstev a jiných právnických osob. Oproti původnímu oprávnění Státního zastupitelství (v původním textu Zákona se ještě používá označení prokurátor) se jedná o rozšíření oprávnění.

1.3. Úkony soudu a účastníků

1.3.1. Úkony soudu

Podrobněji se upravuje způsob, kterým jsou prováděny úkony soudu a kdo tyto úkony provádí.

1.3.2. Doručování

Zákon zpřesňuje a zpřehledňuje způsob doručování, u doručování právnickým osobám se prodlužuje doba fikce doručení v případě zásilky do vlastních rukou na dobu 10 dnů ode dne uložení písemnosti. Zákon rozeznává doručování fyzickým osobám, právnickým osobám, státním orgánům, státu, advokátům, notářům, obcím a vyšším územně samosprávným celkům

2. ČINNOST SOUDU PŘED ZAHÁJENÍM ŘÍZENÍ

2.1. Předběžná řízení

2.1.1. Předběžné opatření, zajištění důkazu

1. Zákon doplňuje ustanovení, týkající se předběžného řízení o odstavec, který říká, že pro

předběžné opatření je rozhodující stav v době vyhlášení (vydání) usnesení soudu prvního stupně, čímž je jasně uveden okamžik, ke kterému se posuzuje stav rozhodný pro nařízení předběžného opatření.

2. Dále se zpřesňují podmínky, za kterých je možno nařídit předběžné opatření, upřesňuje se způsob zajištění důkazu před zahájením řízení ve věci samé (zajištění důkazu i notářským zápisem o skutkovém stavu věci, jestliže se skutkový děj uskutečnil v přítomnosti notáře, a nebo jestliže notář osvědčil stav věci.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)